

Työeläkevakuuttajien näkemykset tekeillä olevasta sijoitusuudistuksesta

Suomen työeläkejärjestelmässä työnantajien ja palkansaajien maksamista eläkemaksuista osa rahastoidaan ja sijoitetaan markkinoille. Sijoitusuudistus on tarpeen, koska eläkevarojen sijoitustuottojen merkitys eläkkeiden rahoittamisessa kasvaa koko ajan.

Sijoitustuottoja voi parantaa lähinnä osaketyyppisten sijoitusten riskiä kasvattamalla. Koska työeläkevakuuttajien sijoitustoimintaa säätelevät *tuottovaatimus* ja *vakavaraisuuskehikko* koostuvat lukuisista toisiinsa vaikuttavista osista, yksinkertaisia ratkaisuja ei ole tarjolla.

Kaksi keinoa on kuitenkin ylitse muiden:

1.

TUOTTOVAATIMUKSEN OSALTA:

Nostetaan osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun eli OLV:n enimmäismäärää 10 prosenttiyksiköllä.

2.

VAKAVARAISUUSKEHIKON OSALTA:

Alennetaan vakavaraisuusrajan laskennan turvaavuustasoa yhdellä tai kahdella prosenttiyksiköllä.

Mitä OLV:n nostaminen tarkoittaa?

Työeläkevakuuttajat kantavat osan osaketuottojen heilahteluista aiheutuvasta riskistä eräässä mielessä yhteisesti. Se tapahtuu osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun eli OLV:n avulla. OLV on tietty osuus työeläkevakuuttajien vastuuvelasta. Sitä vastaava määrä varoista on sijoitettava listattuihin osakkeisiin.

Jos OLV:n maksimiosuutta nostettaisiin maltillisesti nykyisestä kahdestakymmenestä prosentista 30 prosenttiin vastuuvelasta, tämä mahdollistaisi sijoitustuottojen parantamisen, mutta jättäisi työeläkevakuuttajille tilaa omille sijoitusstrategioille eli sijoitusautonomialle. Sijoitusautonomia on hajautetun työeläkejärjestelmän kulmakivi. Kun kilpailevat työeläkevakuuttajat hallinnoivat eläkevaroja, se hajauttaa riskiä ja parantaa näin riskin ja tuoton suhdetta.

OLV-mekaniikkaa on hienosäädetty vuosien varrella. Kun osaketuottosidonnaisuus tuli voimaan vuonna 2007, OLV-osuuden enimmäismääräksi asetettiin 10 prosenttia. Nykyiseen 20 prosenttiin OLV:n maksimiosuus nostettiin vuonna 2017.

Jälkikäteen on laskettu, että jos OLV-osuus olisi nostettu 30 prosenttiin jo vuonna 2007, työeläkevaroja olisi nyt jopa 10 miljardia euroa nykyistä enemmän – vaikka tuotot olisivat heilahdelleet huomattavasti toteutunutta jyrkemmin erilaisten talouskriisien aikana.

Mitä vakavaraisuuspääoman turvaavuustason laskeminen tarkoittaa?

Työeläketoimijoiden riskinottoa rajoittaa niin sanottu vakavaraisuusraja. Se lasketaan kunkin eläkevakuuttajan sijoitustoiminnassaan ottamien riskien perusteella. Laskennan osana on edellytys turvaavuustasosta: työeläkevakuuttajalla pitää olla vakavaraisuuspääomaa vuoden kuluttua jäljellä kaikissa olosuhteissa 97 prosentin todennäköisyydellä. Käytännössä tämä vastaa tilannetta, jossa vakavaraisuus menetetään keskimäärin kerran reilussa 30 vuodessa.

Kyseessä on kuitenkin teoreettinen tilanne, koska valvoja puuttuisi alenevaan vakavaraisuuteen jo paljon ennen vakavaraisuuspääoman menettämistä. Työeläkealan näkemyksen mukaan laskennassa sovellettua 97 prosentin todennäköisyyttä voisi hyvin alentaa esimerkiksi 95 prosenttiin, mikä vastaisi vakavaraisuuden menettämistä keskimäärin kerran 20 vuodessa.

Uusi turvaavuustaso mahdollistaisi sijoitusriskin kohtuullisen kasvattamisen esimerkiksi sijoittamalla enemmän osakkeisiin – ilman että konkurssiriski kasvaisi merkittävästi.

Työeläketoimijat pyrkivät joka tapauksessa pysymään jatkuvasti reilusti vakavaraisuusrajojansa yläpuolella, joten tosiasiallisesti riski vakavaraisuuspääoman menettämisestä olisi huomattavasti laskennallista todennäköisyyttä pienempi.

Esitetyt muutokset vaativat sijoitusten sääntelykehikon hienosäätöä

Kaikki vaikuttaa kaikkeen työeläkejärjestelmässä. Siksi esimerkiksi OLV-osuuden nostaminen edellyttää niin sanotun täydennyskertoimen muuttamista ja tuottovaatimukseen liittyvien epäjohtonmukaisuuksien korjaamista. Lisäksi osakeosuuden kasvun varmistamiseksi tulisi poistaa osakkeisiin tällä hetkellä liittyvä maksimirajoitus.

Muut sijoitusuudistuksessa toivomamme muutokset:

Työeläkevakuuttajat pitävät tärkeänä, että nykyaikaisessa kiinteistösijoittamisessa yleinen velkavivun käyttö olisi mahdollista myös työeläketoimijoille.

Lisätietoja:

JARI SOKKA

analyysitoimintojen
johtaja

jari.sokka@tela.fi

0400 703 620